

APEL PUBLIC
privind dispoziția emisă de președintele Consiliului Audiovizualului

26 martie 2020

Organizațiile neguvernamentale din domeniul mass-media și membrii Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic sunt îngrijorați de dispoziția emisă la 25 martie 2020 de președintele Consiliului Audiovizualului, Dragoș VICOL, în contextul stării de urgență decretată de către autoritățile Republicii Moldova. Semnatarii constată că dispoziția a fost adoptat cu încălcarea legislației. De asemenea, anumite prevederi din acest document îngrădesc grav libertatea de exprimare a furnizorilor de servicii media audiovizuale.

La [17 martie 2020](#), Parlamentul Republicii Moldova a declarat stare de urgență în legătură cu situația epidemiologică prin infecția cu covid-19, între 17 martie și 15 mai 2020. Parlamentul a oferit un mandat larg de acțiune Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova. La [23 martie 2020](#), Comisia a adoptat o Dispoziție prin care a declarat deliberative ședințele Consiliului Audiovizualului cu prezența a cel puțin 4 membri (pct. 10 din dispoziție), cu derogare de la prevederile art. 80 alin. (3) din Codului serviciilor media audiovizuale, care cere prezența a cel puțin 6 membri. CA are 9 membri.

La [24 martie 2020](#), Dragoș VICOL, președintele Consiliului Audiovizualului, a emis o dispoziție „cu titlu executoriu imediat pentru toți subiecții Codului serviciilor media audiovizuale”, care se aplică pe întreaga durată a stării de urgență pe teritoriul Republicii Moldova. Decizia președintelui vine după ce mai mulți [medici au declarat jurnaliștilor](#) că sunt nevoiți să muncească fără echipament de protecție, dezinfectanți și fără salarii. În același context, la 24 martie 2020, [Avocatul poporului a anunțat](#) despre intenția unui număr impunător de medici de a depune cereri de demisie din aceleași motive. Totodată, la [23 martie 2020](#), Avocatul Poporului a atenționat că este crucial rolul jurnaliștilor și că aceștia au nevoie de acces la informații despre starea reală a lucrurilor.

Organizațiile semnatare își exprimă îngrijorarea în privința caracterului ilegal al dispoziției președintelui CA. Dispoziția este emisă cu încălcarea pct. 10 din Dispoziția Comisiei pentru situații excepționale nr. 3 din 23 martie 2020, care a permis adoptarea deciziilor Consiliului Audiovizualului în ședință cu cel puțin 4 membri din 9 ai Consiliului Audiovizualului. De asemenea, adoptarea dispoziției s-a făcut cu încălcarea prevederilor art. 79 alin. (4) din Codului serviciilor media audiovizuale care stabilește atribuțiile președintelui Consiliului Audiovizualului.

Consiliul Audiovizualului este garant al interesului public în domeniul audiovizualului și are misiunea de a contribui la dezvoltarea serviciilor media audiovizuale în conformitate cu principiile comunicării audiovizuale. Consiliul Audiovizualului, și nu președintele acestuia, este abilitat să aprobe decizii cu caracter executoriu obligatoriu în acest domeniu. Orice limitare a drepturilor și libertăților în perioada stării de urgență trebuie să fie proporțională și motivată. Prin dispozițiile pct. 10 din [Dispoziția nr. 3 din 23 martie 2020](#), Comisia pentru situații excepționale a redus

cvorumul pentru a asigura că deciziile pot fi luate în limita mandatului, însă nu a acordat drepturi suplimentare președintelui CA.

Semnatarii sunt deosebiți de alarmați de punctul 5 din dispoziția președintelui CA, care prevede că *„Pe durata perioadei stării de urgență prezentatorii/moderatorii/redactorii vor renunța unilateral la enunțarea și favorizarea neavizată atât a propriei opinii, cât și a liberei formări de opinii arbitrare în reflectarea subiectelor ce vizează pandemia COVID-19, atât în context național, cât și extern, unicele surse sigure, veridice, imparțiale și echilibrate fiind autoritățile publice competente din țară și de peste hotare (Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Organizația Mondială a Sănătății). Această obligativitate rezidă imperios din necesitatea asigurării exactității maxime și corectitudinii depline a informației, din caracterul esențial al faptului că relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor”*. Organizațiile neguvernamentale de media și Platforma Națională a Forumului Societății Civile atenționează că impunerea unor prevederi de acest fel de către președintele CA afectează grav pluralismul mediatic în Republica Moldova. Considerăm că se instituie restricții nejustificate la limita cenzurii. Pentru jurnaliști aceste prevederi ar putea însemna imposibilitatea de a asigura diversitatea de opinii, fiindu-le încălcat dreptul accesului la informație, iar pentru cetățeni – lipsa accesului sau acces limitat la informație și surse credibile care ar putea relata un alt punct de vedere decât cel oficial.

Atragem atenția că, la 25 martie 2020, organizații internaționale de media precum Articolul 19, Asociația Europeană a Jurnaliștilor, Reporteri fără Frontieră și altele, [au îndemnat liderii Uniunii Europene](#) să asigure fluxul liber informațional, în condițiile în care mai multe guverne din întreaga lume folosesc pandemia pentru a revendica puteri excesive care pot submina instituțiile democratice, inclusiv presa liberă. În declarația comună se menționează că *„Fluxul liber de știri independente este mai esențial ca niciodată, atât pentru informarea publicului cu privire la măsurile vitale pentru a conține virusul, cât și pentru menținerea controlului public și a dezbaterii privind necesitatea acestor măsuri”*.

Organizațiile semnatare solicită:

1. Președintelui Consiliului Audiovizualului, Dragoș VICOL - să revoce sau să anuleze Dispoziția nr. 2 din 24 martie 2020;
2. Membrilor Consiliului Audiovizualului - să condamne asemenea practici de subminare a autorității instituționale și limitare a libertății de exprimare;
3. Parlamentului Republicii Moldova și Comisiei pentru situații excepționale - să urmărească activitatea instituțiilor care invocă abuziv situația de urgență din țară și adoptă acte prin care se limitează drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Semnatarii:

- ONG-uri de media: Centrul pentru Jurnalism Independent, Asociația Presei Independente, Centrul de Investigații jurnalistice, Asociația Presei Electronice, Centrul Acces-info,

Comitetul pentru Libertatea Presei, Asociația Telejurnaliștilor Independenți, RISE Moldova, Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic din Republica Moldova.

- Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic include 83 de organizații active din Republica Moldova din domenii precum: buna guvernare, drepturile omului, dezvoltare economică, mediu, energetică, tineret, politici sociale, sindicate și patronate, ș.a.